

Ainevaldkonna tutvustus

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud ja kooliastme õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab, kuidas ühiskond mõjutab pereväärtusi, traditsioone, hoiakuid, sealhulgas laste kasvatamist ja suhtumist seksuaalsusesse, mõistab, kuidas on kooselu vormid ja perekonna roll aja jooksul muutunud;
- 2) mõistab inimese arengu võimalusi perekonnas, paarisuhtes ja lapsevanemana, võtab vastutuse oma rolli eest, arvestades teiste pereliikmetega;
- 3) teab, kuidas pereelu, sealhulgas abielu on õigusaktidega reguleeritud, oskab sellega igapäevaelus arvestada ja vajaduse korral leida asjatundlikku õigusabi;
- 4) mõistab suhetega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, inimeste võrdse kohtlemise vajalikkust ning võtab vastutuse oma suhete eest;
- 5) kasutab teaduspõhiseid allikaid perekonna, suhete ja terviseiga seotud info ja abivõimaluste leidmisel;
- 6) mõistab inimliku läheduse ja armastuse erinevaid avaldumisviise;
- 7) mõistab seksuaalse arengu individuaalsust;
- 8) mõistab paarisuhete dünaamikat ja võtab vastutuse;
- 9) mõistab perekonna rolli traditsioonide hoidja ja kandjana, väärtustab sotsiaalsete suhete, tavade ja kommete toetavat mõju peresuhetele;
- 10) mõistab tervisliku eluviisi ja turvalise käitumise tähtsust inimese elus ja iseenda sotsiaalset vastutust tervisekäitumises;
- 11) on teadlik tarbija ja oskab koostada perekonna eelarvet, arvestades pere võimaluste ja pereliikmete vajadustega;
- 12) mõistab vanemlikku vastutust erinevas vanuses laste arengu toetamisel.

Inimeseõpetus 12. klass

Ainemaht: 35 ainetundi

Ainevaldkonna tutvustus

Aines kasutatakse Tartu Ülikoolis välja töötatud valikkursuse mooduleid.

Õppekomplekti koostamisel tuginetakse valikkursuse ülesehituse ja rakendusvõimaluste teaduslikmetoodilistele põhjendustele:

1. Õppija motiveerimine oluliste probleemide kaudu.
2. Kolmeastmelisel mudelil põhinev õppeprotsess.
3. Interdistsiplinaarsete teadmiste kujundamine loodusainete õpetamisel.
4. Eluks vajalike oskuste põhine õpetamine.
5. Uurimusliku õppe toetamine.
6. Moodulite sisu pideva uuendamise võimaluse tagamine vastavalt ühiskonna nõudmistele

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud ja kooliastme õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab loodusteaduste rolli igapäevases elus;
- 2) arendab probleemide lahendamise ja otsuste tegemise oskust;
- 3) oskab teha põhjendatud ja sjatundlikke otsuseid, arvestades loodusteaduslikke, tehnoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja eetilisi aspekte;
- 4) kasutab interdistsiplinaarse iseloomuga probleemide lahendamisel nii olemasolevaid teadmisi erinevatest loodusteaduslikest õppeainetest kui ka omandab uusi teadmisi;
- 5) rakendab varem loodusteaduslikes õppeainetes omandatud teadmisi uutes, kõrgemat järku mõtlemist nõudvates kontekstides ja omandab uusi interdistsiplinaarseid teadmisi, lähtudes nüüdisaegsete sotsiaalteaduslike probleemide loodusteaduslikust sisust.

Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond (12. klass)

Ainemaht: 35 tundi

Teema: Pere ja kooselu tähtsus, traditsioonid, hoiakud ja väärtused ajaloolis-ühiskondlikus kontekstis

Õpitulemused:

Õpilane:

Õppesisu:

Perekond, perekonna liigitused. Perekonna ülesanded.

<ul style="list-style-type: none"> • selgitab näidete abil, kuidas ühiskond ja kultuur on läbi ajaloo mõjutanud pereväärtusi ja -traditsioone ning laste kasvatamise põhimõtteid; • toob näiteid erinevatest kooseluvormidest ajaloos ja tänapäeval ning analüüsib, kuidas need täidavad perekonna ülesandeid; • analüüsib perekonna tähtsust inimese jaoks elu erinevatel perioodidel. 	<p>Perekonna minevik, olevik ja tulevik.</p> <p>Pereväärtused, traditsioonid, hoiakud (sh laste kasvatamine ja suhtumine seksuaalsusse) läbi ajaloo.</p> <p>Kooselu ja kooselu vormid. Kooselu vormid läbi ajaloo täitmaks perekonna ülesandeid.</p> <p>Perekonna roll ja tähtsus läbi inimese elukaare.</p>
--	--

Teema: Tervis ja turvalisus. Seksuaalsuhted ja pere loomine.

<p>Õpitulemused:</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab usaldusväärseid allikaid tervise, suhete ja sotsiaalmajanduslike küsimuste kohta info otsimisel ja probleemide lahendamisel, järgides autoriõiguse ja intellektuaalse omandi kaitse põhimõtteid, viidates ja refereerides nõuetekohaselt; • toob näiteid pereliikmete füüsilist, emotsionaalset, sotsiaalset ja vaimset tervist mõjutavatest teguritest; • analüüsib näidete alusel 	<p>Õppesisu:</p> <p>Usaldusväärsed infoallikad inimese turvalise tervisekäitumise ja terviseedenduses.</p> <p>Pereliikmete tervist (füüsiline, emotsionaalne, sotsiaalne, vaimne) mõjutavad peresisesed ja perevälised tegurid.</p> <p>Inimese tervist mõjutavad riski- ja kaitsetegurid (individuaalsed omadused ja käitumismustrid, sotsiaalmajanduslikud olud ja keskkonnategurid)</p> <p>Ühiskonnas kehtivate hoiakute (sh soostereotüübid) piirav mõju inimesele ja inimsuhetele.</p> <p>Soosterotüübid, meedia ja ühiskond.</p> <p>Inimliku läheduse ja armastuse erinevad</p>
---	---

soostereotüüpide põhjusi, nende piiravat mõju inimese minapildile, käitumisele, suhetele ja valikutele;

- selgitab soostereotüüpide mõju inimese arengule ja seksuaalkäitumisele;
- mõtestab enda kogemusest lähtuvalt armastuse tähendust, paarisuhte ja seksuaalse läheduse dünaamikat ning neid mõjutavaid tegureid, õigusi ja kohustusi suhte erinevates etappides;
- analüüsib seksuaalsuhte kui inimliku läheduse avaldumisvormi ja selle seotust armastusega;
- teab, et turvaline ja vastastikku rahuldustpakkuv seksuaalkäitumine põhineb partnerite võrdsel kokkuleppel;
- analüüsib planeeritud ja planeerimata rasedusega kaasnevaid valikuid ning neid mõjutavaid tegureid, oskab leida vajaduse korral abi;
- teab, mis on kohtingu-, lähisuhte- ja seksuaalvägivald ning mis on inimkaubandus ja kust otsida vajaduse korral abi;
- analüüsib kohtingu- ja lähisuhtevägivalla põhjusi ja tagajärgi ning ennetamise ja abi

avaldusmisvormid.

Armastus paarisuhtes (sh seksuaalsuhtes)

Paarisuhte dünaamika.

Seksuaalsuhte dünaamika: seksuaalsuse trepp.

Pereplaneerimine ja seda mõjutavad tegurid.

Planeeritud ja planeerimata rasedus.

Nõu ja abi pakkuvad asutused noortele seoses rasedusest hoidumise ja pereplaneerimisega.

Suhtevägivald (sh lähisuhte-, kohtingu ja seksuaalvägivald) ja selle ennetamise võimalused.

Suhtevägivalla põhjused ja tagajärjed indiviidi, pere ja kogukonna tasandil ning abi saamise võimalused.

Inimkaubandus ja prostitutsioon.

saamise võimalusi.

Teema: Suhted ja vastutus perekonnas. Paarisuhe ja lapsevanema roll ning vastutus.

Õpitulemused:

Õpilane:

- selgitab, milles seisneb põlvkondi ühendavate sidemete tugevdav ja toetav mõju pereelule;
- toob näiteid peretraditsioonidest ning selgitab tavade ja kommete tähtsust perekonnasuhetes;
- analüüsib enda huvide, hobide ja ettevõtmiste toetavat mõju enesearengule ja peresuhetele;
- analüüsib, kuidas paarisuhe ja ema / isa roll mõjutavad inimese arengut;
- teab, et lähisuhe, sh abielu põhineb vastastikusel austusel ning partnerite õiguste ja vajadustega arvestamisel;
- selgitab lähisuhete ja sotsiaalse võrgustiku tähtsust inimese elus;
- mõistab iga inimese õigust võrdsele ja lugupidavale kohtlemisele;
- toob näiteid lapse õigustest ja abi saamise võimalustest laste õiguste kaitsmisel.
- selgitab koduse kasvatusel mõju lapse arengule;
- analüüsib lapse ja vanema vahelise

Õppesisu:

Perekonna roll tavade, kommete ja traditsioonide hoidja ja kandjana ning põlvkondi ühendavate sidemete tugevdajana.

Vastutus oma rolli eest peres arvestades pereliikmetega.

Pereliikmete rollid, ülesanded ja vajadused ning suhted (sh vägivaldsed suhted) ja toetus perekonna ülesannete täitmisel.

Toetavad paari- ja peresuhetel.

Vastutus oma rolli eest peres arvestades pereliikmetega

Suhe. Paarisuhe. Lähisuhte ja selle olemus peres (sh abielus). Pere kui sotsiaalne süsteem laiemas sotsiaalses võrgustikus.

Inimõigused.

Suhetega kaasnevad õigused ja kohustused inimeste võrdsel kohtlemisel.

Laste õigused ja lastekaitse.

Abi saamise võimalused.

Koduse kasvatusel (sh erinevate kasvatustüüpide) mõju lapse arengule.

Lapse ja vanema vaheline kiindumussuhte tähtsust lapse

kiindumussuhte kujunemist ning kasvatustiilide mõju sellele;

- analüüsib lahkuminek ja abielulahutuse põhjusi, tagajärgi ning oskab vajaduse korral leida psühholoogilist ja õigusabi;
- selgitab leina olemust ja kirjeldab leinast ülesaamise võimalusi;
- analüüsib, kuidas mõjutab pereliikme sõltuvushäire peresuhteid, kirjeldab kaassõltuvuse olemust ja teab, kust vajaduse korral abi otsida;
- toob näiteid pereelu, sh abielu ja laste elu reguleerivatest õigusaktidest ja analüüsib, kuidas need sätestavad perekonnaliikmete õigusi ja kohustusi;
- toob näiteid riiklikest institutsioonidest, mis tegelevad perepoliitika elluviimisega, toob näiteid riikliku perepoliitika rakendamisest, sh toetustest ja teenustest;
- arvestab perekonna eelarve kavandamisel pereliikmete vajadusi, pere majanduslikku olukorda ja võimalusi.

turvalisuse allikana peres.

Suhete katkemine (s h lahkuminek ja abielulahutus) peres ja kooselus.

Lein ja leinaga toimetulek. Abi saamise võimalused.

Sõltuvus (sh kaassõltuvus, suhtesõltuvus) peres kui süsteemis ja abi saamise võimalused.

Pereelu (sh abielu) sätestav seadusandlus ja pereliikmete õigused ja kohustused.

Perepoliitilised meetmed perede toetamisel.

Pere eelarve koostamine arvestades pereliikmete vajadusi ja pere võimalusi.